

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№277

София 24.10.2013 г.

Върховният касационен съд на Република България, Търговска колегия, второ отделение в закрито заседание на двадесет и пети септември две хиляди и тринадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ТАТЯНА ВЪРБАНОВА
ЧЛЕНОВЕ: КАМЕЛИЯ ЕФРЕМОВА
БОНКА ЙОНКОВА

изслуша докладваното от председателя /съдия/ Татяна Върбанова т.дело № 2587/2013 година

Производството е по чл.288 ГПК.

Образувано е по касационна жалба на: [фирма], ЕИК [ЕИК], чрез процесуалните му пълномощници, срещу решение № 587 от 22.03.2013 г. по т.д. № 4410/2012 г. на Софийския апелативен съд, търговско отделение, девети състав, с което след отмяна на решението на Софийски градски съд, търговско отделение, VI-4 състав, постановено на 17.08.2009 г. по т.д. № 1352/2007 г., е обявена неплатежоспособността на [фирма], на основание чл.630, ал.1, т.1 ТЗ с начална дата на неплатежоспособността 31.12.2002 г.; открито е производство по несъстоятелност на дружеството, на основание чл.630, ал.1, т.2 ТЗ; назначен е временен синдик и е насрочено провеждане на първото събрание на кредиторите.

В жалбата се поддържат касационни доводи за недопустимост на въззивното решение, поради произнасяне по недопустима молба, подадена от АДВ/сега НАП/ - кредитор с неизискуемо или погасено по давност вземане. Релевирани са и касационните основания за неправилност на решението поради нарушения на материалния закон - § 6а ПЗР на ЗППДОБП/отм/ и чл.111, б."в" ЗЗД и поради съществени нарушения на съдопроизводствени правила – чл.12 ГПК, изразяващи се в необсъждане доводите на [фирма], подробно изложени в писмена защита.

В изложението по чл.284, ал.3, т.1 ГПК като значими за изхода на делото са посочени материалноправните въпроси по приложението на §6а ПЗР на ЗППДОБП и по приложимостта на тригодишната давност по чл.111, б."в" ЗЗД към вземанията по договор за уреждане на задълженията по ЗУНК. По първия въпрос касаторът счита, че е налице противоречива съдебна практика на ВКС, обективизирана в решения, постановени по реда на чл.290 ГПК – решение № 8 от 01.02.2010 г. по т.д. № 509/2009 г., I т.о. и решение № 173 от 02.03.2012 г. по т.д. № 227/2011 г., II т.о. Допускането на касационно обжалване по втория въпрос е обосновано с твърдения, че той е разрешен от въззивния съд в отклонение от Тълкувателно решение № 3 от 18.05.2012 г. на ОСГТК на ВКС. Ответникът по касация – Национална агенция за приходите, чрез

процесуалния си пълномощник, оспорва искането за допускане на касационно разглеждане на делото, а по същество счита въззивното решение за правилно. Подробни съображения са изложени в писмен отговор. Върховният касационен съд, Търговска колегия, второ отделение, като взе предвид данните по делото и доводите на страните по чл.280, ал.1 ГПК, приема следното:

Касационната жалба е процесуално допустима като подадена от надлежна страна срещу подлежащ на касационно обжалване съдебен акт, в рамките на преклузивния срок по чл. 633, ал.1 ТЗ.

За да постанови обжалваното решение въззивният съдебен състав е приел, че вземането по ЗУНК, възникнало в полза на държавата спрямо ответното дружество по силата на договор за уреждане на задълженията към държавата, произтичащи от необслужвани кредити към търговски банки, не е преклудирано поради незаявяването му в срока по § 6а ПЗР на ЗППДОБП/отм./ пред органа по чл.3 от ЗППДОБП/отм./, тъй като вземането на НАП има явен характер. По отношение на този явен характер на вземането са отчетени данните по делото, свързани с отразяване на вземането в счетоводната документация на дружеството и в информационния меморандум. Съдебният състав се е позовал на част от задължителната за него практика на ВКС, цитирана от страните, а именно на решение по т.д. № 509/2009 г., I т.о., в което е прието, че незаявяването на вземането от кредитора в срока по § 6а ПЗР на ЗППДОБП/отм./ преклудира правото на иск за това вземане само когато с бездействието си кредиторът е станал причина за запазване скрития характер на задължението.

За неоснователно е счетено твърдението на длъжника за приложимост на чл.111, б."в" от ЗЗД по съображения, че не се касае за периодични плащания по смисъла на закона и на ТР № 3 по тълк.дело № 3/2011 г. на ОСГТК на ВКС. Направен е извод, че АДВ, респ. неговия правопримемник НАП е кредитор с изискуемо и неплатено вземане, поради което е легитимиран да подаде молба за откриване на производство по несъстоятелност по отношение на [фирма].

След преценка на представените писмени доказателства и приетите съдебно-счетоводни експертизи е направен извод за наличие на материалноправните предпоставки за откриване на производство по несъстоятелност на дружеството – длъжник, на основание чл.630, ал.1 ТЗ, с начална дата на неплатежоспособността 31.12.2002 г.

Настоящият съдебен състав намира, че е налице основание за отправяне на предложение до Общото събрание на Гражданска и Търговска колегии на ВКС за постановяване на тълкувателно решение по противоречиво разрешаван от касационната инстанция въпрос, който е от значение за изхода на делото и съответно за спиране на настоящото производство, преди произнасяне по поддържаните основания за допускане на касационно обжалване, съгласно чл.292 ГПК. Сезирането на Общото събрание на двете колегии се налага поради значимостта на въпроса както за гражданските, така и за търговските дела, касаещи приложимостта на §6а ПЗР на ЗППДОБП/отм./.

Към настоящия момент е налице формирана противоречива практика на

отделни състави на ВКС, постановена по реда на ГПК от 2007 г., по първия обуславящ изхода на делото правен въпрос, който съобразно правомощията на касационната инстанция по т.1 от Тълкувателно решение № 1/19.02.2010 г. на ОСГТК на ВКС, следва да се конкретизира по следния начин:

„Следва ли кредиторите изрично да уведомят органа по чл.3 от ЗППДОБП/отм./ за своите вземания към приватизиращото се предприятие по реда на § 6а ПЗР на ЗППДОБП/отм./, ако те са известни на приватизиращия орган.”

В решение № 8 от 01.02.2010 г. по т.д. № 509/2009 г. на ВКС, I т.о. е прието, че незаявяването на вземането на кредитора в срока по § 6а ПЗР на ЗППДОБП/отм./ преклудира правото на иск за това вземане, само когато с бездействието си кредиторът е станал причина за запазване скрития характер на задължението. Прието е също, че не е налице скритост на вземането, ако то е известно на дружеството, отразено е в баланса му или в счетоводния му документооборот, ако присъства в икономическия и правен анализ на приватизиращото се дружество.

В решение № 173 от 02.03.2012 г. по т.д. № 227/2011 г. на ВКС, ТК, II т.о е прието, че в срока по § 6а ПЗР на ЗППДОБП/отм./ кредиторите следва изрично да заявят своите вземания към приватизиращото се дружество пред органа по чл.3 ЗППДОБП/отм./, независимо от това, дали същите са известни на приватизиращия орган поради счетоводното им отразяване от самото предприятие и дали са съобразени в информационния меморандум.

Предвид горното и на основание чл.292 ГПК, Върховният касационен съд, състав на Търговска колегия, второ отделение

О П Р Е Д Е Л И :

ПРЕДЛАГА на Общото събрание на Гражданска и Търговска колегии на Върховния касационен съд да постанови тълкувателно решение по следния правен въпрос:

„Следва ли кредиторите изрично да уведомят органа по чл.3 от ЗППДОБП/отм./ за своите вземания към приватизиращото се предприятие по реда на § 6а ПЗР на ЗППДОБП/отм./, ако те са известни на приватизиращия орган.

СПИРА производството по т.д. № 2587/2013 година по описа на ВКС, Търговска колегия, второ отделение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: